

Muun kuin taloudellisen tiedon raportointivelvoitteet – mikä yrityksiä askarruttaa, mitä kannattaa ottaa huomioon raporttia laadittaessa?

Jaostapahtuma: Uudet vastuuraportointivelvoitteet ja miten ottaa niistä ilo irti?

20.4.2017

Asiantuntija Hannu Ylänen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Onko yhtiömme raportointivelvollinen?

- **Millaiset yhtiöt kuuluvat velvoitteen piiriin? Muutamia edellytyksiä:**
  - Suuret, yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, joissa on yli 500 työntekijää
  - Konsernin tytäryhtiöiden (vaikka edellytykset täyttyisivät) ei tarvitse laatia erillistä raporttia, mikäli niiden tiedot ovat otettu huomioon konsernin emoyhtiön laatimassa raportissa
  - Huomioitava kuitenkin tilanteet eri jäsenvaltioissa (eri rajat raportointivelvollisuudelle)
- **Suuren yhtiön määritelmä**
- Kahden raja-arvon kolmesta alla olevasta tulee ylittyä:
  - Liikevaihto 40 MEUR
  - Tase 20 MEUR
  - 250 työntekijää
  - -> nämä ovat suuren yhtiön viralliset raja-arvot, mutta NFI -raportointivelvoitteen syntymiseksi tarvitaan vielä yli 500 työntekijän rajan ylittyminen
- **Mikä on yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö?**
  - 1) Listayhtiöt (Arvopaperimarkkinalaki)
  - 2) Luottolaitokset (Laki luottolaitostoiminnasta)
  - 3) Vakuutusyhtiöt (Vakuutusyhtiölaki)
- Yhteiskuntavastuuasioiden lisäksi tietyn kokoluokan yhtiöt ovat velvollisia raportoimaan myös hallituksen monimuotoisuuteen liittyen osana Corporate Governance Statementia (rajat kuten yllä, mutta työntekijämäärä alempana, 250 työntekijää)
- Tämä velvoite saatettiin voimaan valtiovarainministeriön asetuksella.

Mitä asioita raportissa tulee kuvata?

KPL 3a:2 §:

Selvityksessä on oltava ainakin tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii:

- 1) ympäristöasioista;
- 2) sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista;
- 3) ihmisoikeuksien kunnioittamisesta;
- 4) korruption ja lahjonnan torjunnasta.

Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Selvityksessä on oltava:

- 1) lyhyt kuvaus kirjanpitovelvollisen liiketoimintamallista;
- 2) kuvaus toimintaperiaatteista, joita kirjanpitovelvollinen noudattaa huolehtiessaan 1 momentissa mainituista asioista sekä sen soveltamat riittävän huolellisuuden turvaavat menetelmät;
- 3) tämän momentin 2 kohdassa tarkoitettujen toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset;
- 4) kuvaus kirjanpitovelvollisen liikesuhteet, tuotteet ja palvelut sekä muu toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen keskeisistä 1 momentissa mainittuihin asioihin liittyvistä riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä;
- 5) tärkeimmät muut kuin taloudelliset tunnusluvut, jotka ovat merkityksellisiä kirjanpitovelvollisen liiketoiminnalle.

- Ensimmäisen kerran raportti annetaan vuonna 2018, vuoden 2017 tietoja kuvaten.

Pidä mielessä raporttia laadittaessa – mistä johtoa raportin sisältöön?

- 1) Hallituksen esityksessä avataan hieman raportoitavia asioita (HE208/2016)
- 2) Komission vapaaehtoinen ohjeistus – julkistetaan lähiaikoina
  - Raportointiperiaatteet
  - Tarkennuksia/konkretiaa raportoitaviin eriin
  - Esimerkkejä raportoitavista asioista
- 3) Jokin olemassa oleva raportointistandardi/kehys voi auttaa hahmottamaan raportointitapaa
  - Otettava huomioon materiaalisuus yhtiön kannalta
  - Standardit eivät vastaa suoraan kirjanpitolain edellyttämiin vaatimuksiin

Pidä mielessä raporttia laadittaessa

- Raportointivelvoitteet perustuvat ”Noudata tai selitä” -periaatteelle.
  - Yhtiö voi päättää olla raportoimatta tietyistä laissa mainituista asioista, mikäli selittää syyt poikkeamiselle.

KPL 3a:2§ 4 mom:

”Jos kirjanpitovelvollinen ei joiltain osin noudata 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja toimintaperiaatteita suhteessa 1 ja 3 momentissa mainittuihin seikkoihin, selvityksessä on perusteltava syy noudattamatta jättämiselle.”

- Kirjanpitolaissa on myös ns. turvasatamalauseke: (KPL 3a:3 §)

”Neuvotteluihin tai niiden kuluessa ilmeneviin tapahtumiin tai asioihin liittyviä tietoja saadaan jättää ilmoittamatta, jos kirjanpitovelvollisen perustellun käsityksen mukaan tietojen julkistaminen aiheuttaisi vakavaa haittaa kirjanpitovelvollisen kaupalliselle asemalle. Edellytyksenä on kuitenkin, että tietojen poisjättäminen ei estä kirjanpitovelvollisen toiminnan kehityksen ja tuloksen sekä taloudellisen aseman vaikutusten oikeaa ja tasapuolista ymmärtämistä.”
- Konsernin emoyhtiö laatii raportin ja tytäryhtiöiden tiedot sisällytetään tähän raporttiin – eli raportointirajat ylittävät konsernin tytäryhtiöt eivät ole velvollisia laatimaan erillisiä raporttejaan (muista kuitenkin eri maiden rajat).
- Materiaalisuus
- Yhtiökohtainen relevanssi
- Yhtiön hallitus on velvollinen varmistamaan, että raportti on laadittu.

Pidä mielessä raporttia laadittaessa – vaihtoehtoiset tavat laatia raportti

- Kolme eri vaihtoehtoa:

1) Osana toimintakertomusta (Toimintakertomus ei ole enää täyden tilintarkastuksen kohde)

2) Erillinen raportti, seuraavin edellytyksin:

- Julkaistaan joko samanaikaisesti toimintakertomuksen kanssa tai yhtiön verkkosivuilla kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.
- Myöhemmin julkaistavaan raporttiin tulee viitata tällöin toimintakertomuksessa
- Erillinen raportti tulee päivätä ja allekirjoittaa (hallitus ja toimitusjohtaja)

3) Osana yhtiön jo laatimaa yhteiskuntavastuuraporttia

- Kannattaa pohtia asiaa hallitusvastuun näkökulmasta
- Suositeltavaa, että lain edellyttämät tiedot esitetään kootusti raportin sisällä, näin tilintarkastajan varmistus tietojen antamisesta ja yhdenmukaisuuden tarkistaminen sujuvat tehokkaasti.

Tilintarkastajan velvollisuudet raporttiin liittyen

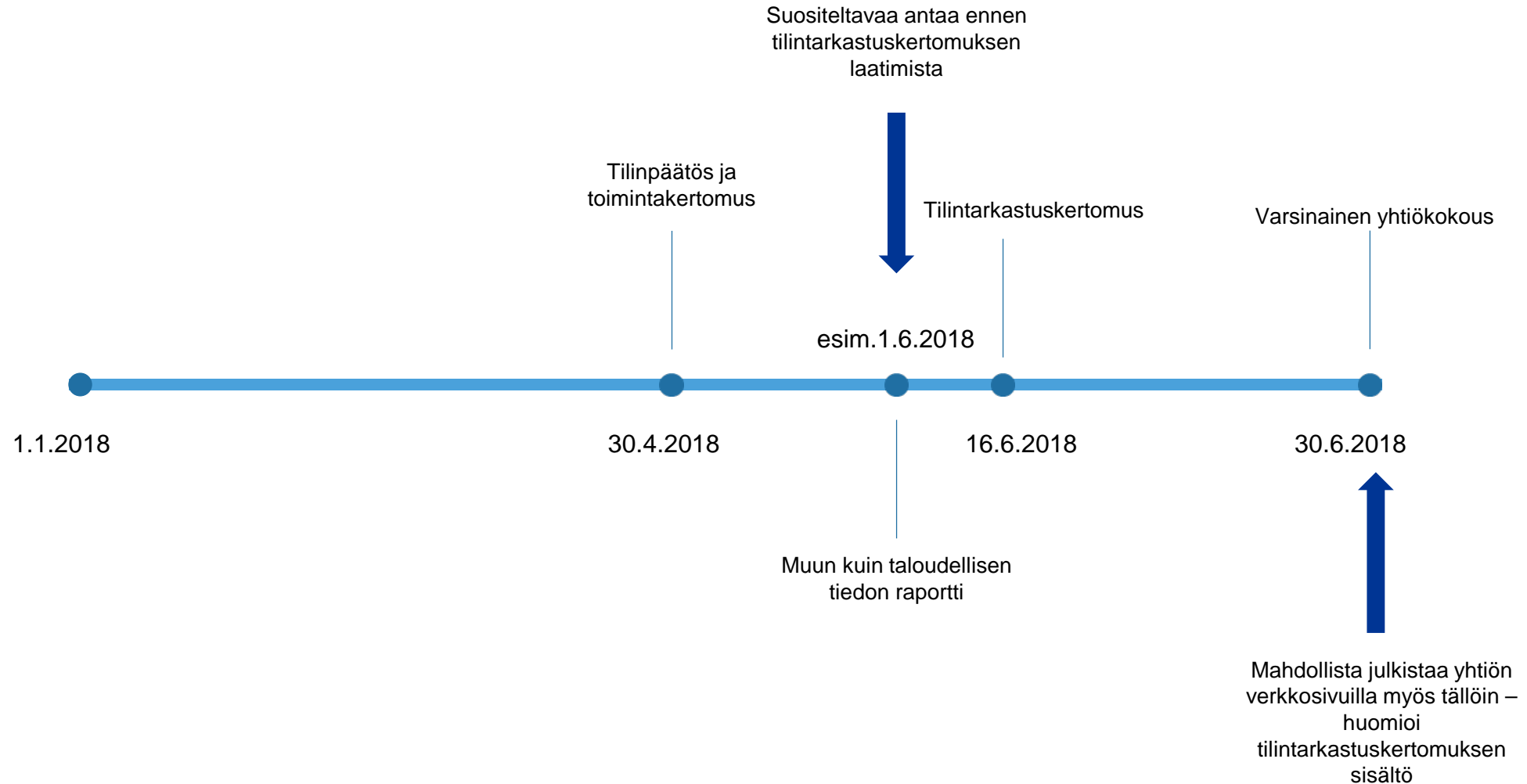
Tilintarkastajan velvollisuudet:

- Tilintarkastajan on tarkistettava, että selvitys kirjanpitovelvollisen muista kuin taloudellisista tiedoista on annettu.
- Tilintarkastuskertomuksessa maininta, mikäli raporttia ei ole annettu.
- Raportin yhdenmukaisuuden tarkastaminen tilinpäätöksen kanssa – maininta, mikäli ei yhdenmukainen
- Yhdenmukaisuuden tarkastaminen molemmissa tilanteissa:
  - Raportin ollessa osa toimintakertomusta
  - Erillinen raportti

Erillisen raportin julkaisemisjoista:

- Suositeltavaa julkistaa samaan aikaan toimintakertomuksen kanssa.
- Mahdollista julkistaa myös 6 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisen jälkeen yhtiön verkkosivuilla – tällöin toimintakertomuksessa tulee olla viittaus myöhemmin julkistettavaan raporttiin.
- Mikäli raporttia ei ole julkistettu hyvissä ajoin ennen tilintarkastuskertomuksen laatimista, tilintarkastaja toteaa tilintarkastuskertomuksessa, että raporttia ei ole annettu / raportti tullaan antamaan myöhemmin.

Raportin laatimisen aikataulu

Komission vapaaehtoinen ohjeistus raportin laatimiseen julkistetaan lähiaikoina

- Perustuu direktiivissä määriteltyyn komission veloitteeseen:
  - *”The Commission shall prepare non-binding guidelines on methodology for reporting non-financial information, including non-financial key performance indicators, general and sectoral, with a view to facilitating relevant, useful and comparable disclosure of non-financial information by undertakings. In doing so, the Commission shall consult relevant stakeholders.”*
- Ohjeistus on tarkoitus julkistaa kesäkuussa
- Luonnosta käsiteltiin komission työryhmässä helmikuussa
- Toimme näkemyksemme esiin työryhmässä sekä sen jälkeen komissiolle toimitetussa kirjallisessa lausunnossa
- Ohjeistuksesta varmasti jonkin verran apua yrityksille, mutta se sisältää myös monia haasteita
- Seuraavassa lyhyt yhteenveto ohjeiden haasteellisimmista kohdista

Komission vapaaehtoinen ohjeistus - sisällöstä

- **Draft guidelines contain 6 points that focus on the drafting principles of the report:**
  - *Disclose material information*
  - *Fair, balanced and understandable*
  - *Comprehensive but concise*
  - *Strategic and forward-looking*
  - *Stakeholder oriented*
  - *Consistent and coherent*

- **8 points that focus on the contents of the report:**
  - *Reporting frameworks*
  - *Business Model*
  - *Policies and due diligence*
  - *Outcome*
  - *Principal risks and their management*
  - *Key performance indicators*
  - *Thematic aspects*
  - *Board diversity disclosure*

Komission vapaaehtoinen ohjeistus – olennaisimmat haasteet

(otteet komission luonnostekstistä, mahdollisesti muutoksia näihin)

- Monia kohtia, jossa ohjeet menevät direktiivin velvoitteita pidemmälle:
  - Suositellaan kertomaan **toimitusketjuista (Supply chain aspects)** osana yhtiön liikesuhteiden kuvausta (resitaaliesimerkki direktiivissä, ei varsinainen velvoite direktiivissä, ei otettu osaksi kansallista lakia)
  - **Suositus konfliktimineraaleista (Conflict mineral issues)** raportoimiselle (ei mitenkään mainittu direktiivissä)
  - Raportin tulisi olla ”**Strateginen ja eteenpäin katsova**” (**Strategic and forward-looking**). Direktiivissä ei mainintaa tällaisesta. Tulevaisuuden ennusteiden esittäminen työläämpää kuin historiatiedon esittäminen. Direktiivin lähtökohta on historiatiedon esittäminen.
  - Monet kohdat kehottavat linkittämään tietoa toisiinsa:
    - ”**Effective linkages between pieces of information presented...**”,
    - ”**Companies may consider explaining how financial and non-financial outcomes relate**” and
    - ”**Thematic aspects are often inter-connected**”
  - -> Suositukset menevät selkeästi direktiivin sisältöä pidemmälle, ehdotetun kaltainen linkittäminen on jo askel integroidun raportoinnin suuntaan, joka ei ole direktiivin tavoitteena eikä tätä aspektia tulisi nostaa esiin tässä yhteydessä.
- Ohjeistuksen sanamuodoissa myös haasteita; ”should be”, ”must” ja vastaavat sanavalinnat hämärtävät ohjeiden vapaaehtoisuutta.

Lopuksi – havaintoja, huomioita

- Yhtiöt, jotka jo raportoivat jonkin standardiston tai viitekehyksen mukaan – ehkä tehokkainta jatkaa samoin ja vain päivittää yhteiskuntavastuuraportti lain mukaiseksi
  - Erityisesti huomioitavaa: yhteiskuntavastuuraportin rakenne, hallitusvastuu
- Komission vapaaehtoisesta ohjeistuksesta mahdollisesti apua niille yhtiöille, jotka raportoivat vasta ensimmäistä kertaa yhteiskuntavastuuasioista.
- Jokaisen yhtiön tulee tarkastella mikä on riittävä raportointitaso ja mitkä asiat ovat materiaalisia ottaen huomioon mm. yhtiön liiketoiminnan ja osakkeenomistajat.
- Huomioi ”Noudata ja selitä” –periaatteen käyttömahdollisuus tarvittaessa.
- Erillisenä annettava raportti julkistettava vain yhtiön nettisivuilla, ei velvoitetta rekisteröidä kaupparekisteriin. Mikäli annetaan osana toimintakertomusta, rekisteröityy siinä tapauksessa kaupparekisteriin.
- Helsingin pörssi julkisti oman ESG -oppaansa äskettäin
  - Ei liity kirjanpitolain velvoitteisiin mitenkään
  - Täysin vapaaehtoinen opas, ei velvoita yhtiöitä mihinkään
  - Nasdaq Europen oma harjoitus, jolla pyritään rohkaisemaan yhtiöitä raportoimaan yhteiskuntavastuuasioistaan
  - Pörssi ei valvo oppaan noudattamista

Kiitos!

Hannu Ylänen

Asiantuntija, lakimies OTM

Taloudellinen raportointi, yhtiöoikeus, parempi sääntely

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

+358 40 7437620

hannu.ylanen@ek.fi